

ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ: GEORGES STEINER

ΤΙΤΛΟΣ: «ΧΑΪΝΤΕΓΚΕΡ»

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ: ΑΣΗΜΙΝΑ ΚΑΡΑΒΑΝΤΑ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ: ΠΑΤΑΚΗ

«Εκείνο το απόγευμα δοκίμασα την πρώτη παράγραφο “Είναι και χρόνος”. Δεν κατάφερα να συλλάβω ούτε την πιο σύντομη, την εκ πρώτης όψεως πιο στρωτή πρόταση. (...) Ορκίστηκα να προσπαθήσω ξανά και ξανά».

Με αυτό τον τρόπο ο συγγραφέας περιγράφει την πρώτη συνάντησή του με το φιλοσοφικό ογκόλιθο που ονομάζεται Χαΐντεγκερ, κατά την περίοδο που νεαρός φοιτητής

στο πανεπιστήμιο του Σικάγου παρακολουθούσε το σεμινάριο του Leo Stauss, στις αρχές της δεκαετίας του 1950. Η ανορθόδοξη για πολλούς έλξη που ασκούσε η φιλοσοφία του Χαΐντεγκερ στον Steiner κυρίως λόγω της εβραϊκής καταγωγής του, συνεχίστηκε σε όλη τη διάρκεια της συγγραφικής πορείας του και βρήκε τη σημαντική διατύπωσή της σε ένα κριτικό δοκίμιο που δημοσιεύθηκε το 1978. Πολλά είναι αυτά που κατά τον συγγραφέα μαρτυρούν το φιλοσοφικό μέγεθος του Γερμανού στοχαστή: η άσκησή του στο πεδίο της εντατικής σκέψης του Είναι και της γλώσσας αλλά και η πίστη του στη δράση της σκέψης. Παράλληλα, ο Steiner αναγνωρίζει στον Χαΐντεγκερ ένα μοναδικής δύναμης «ανθρωπισμό», που ενέπνευσε την επιστήμη και τη φιλοσοφία του 20ού αιώνα, αλλά και μια κριτική ικανότητα να προβλέπει τις προκλήσεις της εποχής μας, με κυριότερη αυτή της πλανητικής κυριαρχίας της τεχνολογίας. Εντούτοις, ο Steiner δέχεται ότι τίποτα δεν μπορεί να δικαιολογήσει τη σιωπή του Χαΐντεγκερ για τα εγκλήματα του ναζισμού και το Άουσβιτς. Η «περόπωση Χαΐντεγκερ» ερμηνεύεται κατ' αυτόν μέσα από την εκλεκτική συγγένεια, η οποία αφορμάται ήδη από τον Πλάτωνα, ανάμεσα στη φιλοσοφία και το δεσποτισμό. Ο Steiner μοιάζει να δέχεται την απόφαση του Γκάνταμερ ότι ο Χαΐντεγκερ υπήρξε «ο μέγιστος των στοχαστών και ο ελάχιστος των ανθρώπων». Η δήλωση αυτή, όμως, δεν παραγράφει την αλήθεια ότι στα χέρια ενός εμπνευσμένου δασκάλου όπως ο Χαΐντεγκερ «η μεταφυσική λογική γίνεται ένα δράμα της όψης και του κορμιού», όπως γράφει ο Steiner σε ένα από τα πιο αυτοβιογραφικά κείμενά του.